

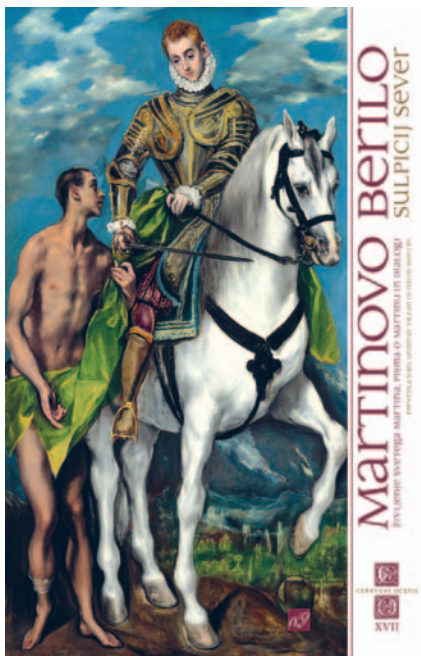

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

SULPICIJ SEVER: MARTINOVO BERILO (MARTINELLUS)

Življenje presvetega moža, ki naj bralce spodbuja k resnični modrosti, boju za nebesa in nebeškemu junaštvu!

Trilogija Sulpicija Severa, sodobnika svetega Martina, predstavlja svetnikovo življenje v vsej njegovi pristnosti in velja za prvi in najizvirnejši zapis Martinovega življenja. Martinovo berilo ali Martinellus vsebuje življenjepis svetega škofa Martina, kot ga je Sulpicij zapisal še v času svetnikovega življenja. K temu temeljnemu delu avtor dodaja še tri pisma in tri dialoge, vse troje skupaj pa tvori nekakšen pester skupek, ki kljub slogovni raznolikosti in s pomočjo cele množice stranskih oseb vendarle zaokroži Martinovo zgodbo v celoto.

Sulpicij Sever je Martinovo življenje spremljal kot njegov učenec in ljubitelj njegovih svetniških dejanj. Vse to je še med njegovim bivanjem zapisal v delu *Vita Martini*. Martinovo zgodbo, zlasti pripoved o zadnjih dneh in smrti ter manjkajoče vsebine, ki so bile pri pisanju življenjepisa le nakazane ali pa morda tedaj še neznane, je zaokročil v še dveh drugačnih literarnih oblikah, v pismih (*Epistulae*) in dialogih (*Dialogi*). To je poznejša tradicija združila v nekakšno trilogijo z naslovom *Martinellus*, v kateri Sulpicij z naslovljenci pisem in sogovorniki ali zgolj poslušalci pri dialogih predstavi Martina kot zgodovinsko osebo in ne le njegovo literarno fikcijo. S Sulpicijem Martina zvezda ni ostala neopažena, temveč je po njegovi besedni spretnosti obstala na nebu in uspešno sveti celo v današnji sekularizirani Evropi, ki se boji svojih krščanskih korenin.

Podatki o knjigi

- Naslov: Martinovo berilo (Martinellus)
- Podnaslov: Življenje svetega Martina, Pisma o Martinu in Dialogi
- Avtor: Sulpicij Sever
- Prevedla: Sibil Gruntar Vilfan (Dialogi) in dr. David Movrin (Vita Martini, Epistulae)
- Spremni besedili: dr. Rajko Bratož in dr. Miran Špelič OFM
- Recenzenta: dr. Edvard Kovač OFM in dr. Anton Štrukelj
- Urednik: dr. David Movrin
- Lektorirala: Cvetka Rezar
- Zbirka: Cerkevni očetje XVII
- Urednik zbirke: dr. Milan Špelič OFM
- Velikost: 130 mm × 210 mm
- Vezava: broširano z zavahi
- Število strani: 248
- ISBN 978-961-278-368-6
- Cena: 25 €
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba
- Leto izdaje: 2017

Kontakt

Uredništvo

Telefon 01 244 36 70

urednistvo@celjska-mohorjeva.si

O avtorju

Sulpicij je izviral iz plemenite akvitanke družine. Rodil se je verjetno okrog leta 363. Podatki o njegovem življenju so skopi, tudi datum smrti ni točno znan, gotovo pa je umrl po letu 420. Bil je duhovnik, nekaj časa je celo simpatiziral s pelagijanskimi stališči, a se jim je odpovedal.

Po študiju se je oprijel odvetniške službe v domači deželi in se poročil, a njegov zakon ni dolgo trajal, saj je kmalu ovdovel. Na njegovo nadaljnje ravnanje je odločilno vplivala tašča Basula, ki ga je usmerjala k askezi. Odločil se je namreč za odmik od sveta v Bogu posvečeno samoto. Pri tem nista bila brez vpliva niti Pavlinov zglede niti Martinov neposredni vpliv. Okrog leta 395 je kljub očetovim protestom razdal svoje in ženino imetje, ohranil pa je le posestvo v Primuliaku, kjer je po vzoru Martinovega Marmoutierja ustanovil nekakšno meniško-karitativno skupnost in tam živel do smrti.

Odlomki iz knjige

[6] Zato se mi zdi, da bo moj napor povrnjen, če bom popisal življenje presvetega moža, ki bo v prihodnje drugim za zgled; ki bo bralce spodbujalo k resnični modrosti, boju za nebesa in nebeškemu junaštvu. Pri tem gledam tudi na svojo lastno korist in ne pričakujem človeškega spomina, temveč večno nagrado od Boga; čeprav nisem živel tako, da bi bil drugim lahko za zgled, sem se vendarle potrudil, da ne bi ostal skrit ta, ki ga je treba posnemati. [7] Zato bom začel opisovati življenje svetega Martina, tako prej kot potem, ko je postal škof, čeprav ne morem upati, da bom popisal vse njegovo početje. Reči, za katere je vedel samo on, mi niso znane, saj ni iskal človeške hvale in je skušal svoje kreposti prikriti, kolikor je bilo to v njegovi moči. [8] Celo izmed teh, ki so nam znane, sem mnoge izpustil, prepričan, da bo dovolj, če se zapišejo le najbolj izstopajoče. Hkrati je bilo treba paziti tudi na bralce, da se ne bi zaradi kopičenja zgledov začeli dolgočasiti. [9] Tiste pa, ki bodo brali, prosim, da povedanemu verjamejo, prepričani, da nisem napisal ničesar, kar ne bi bilo preverjeno in dokazano; v nasprotnem primeru sem raje molčal, kot da bi o čem govoril narobe. (Str. 36–37)

x

Martin kot škof

[1] Pripoved o tem, kako in koliko se je Martin odlikoval po nastopu škofovske službe, presega moje moči. Z vso stanovitnostjo je namreč ostal, kar je bil prej. [2] V njegovem srcu je bila ista ponižnost, v njegovem oblačenju ista preprostost; s svojim ugledom in priljubljenostjo je ohranjal dostojanstvo škofa, hkrati pa ni zanemarjal življenja in kreposti meniha. [3] Nekaj časa je tako uporabljal celico, ki se je držala cerkve, ko pa ni več mogel prenašati nadlegovanja svojih obiskovalcev, si je približno dve milj od mesta postavil samostan. [4] Ta kraj je bil tako skrit in odročen, da ni več potreboval samote puščave. Z ene strani ga je namreč obdajala prepadna pečina visoke gore, ostanek ravnice pa je zapirala reka Liger z nekoliko zamaknjenim zavojem; do tja se je dalo priti po eni sami zelo ozki stezi. Tam si je celico iz lesa postavil sam, na enak način pa še mnogi bratje; [5] večina si je naredila prebivališča v izvotljenem skalovju gore, ki se je spuščala nadnje. Tam je bilo skoraj osemdeset učencev, ki so se vzgajali po zgledu blaženega učitelja. [6] Tam ni imel nihče nobene lastnine, vse je bilo skupno. Kot je navada pri večini menihov, se ni smelo tam ne kupovati ne prodajati; vadili se niso v nobeni veščini razen v pisanju, pa še to početje so prepuščali mlajšim, medtem ko so se starejši predajali molitvi. [7] Iz svojih celic so hodili le redko, razen kadar so se zbrali na kraju molitve. Jedli so vsi skupaj po uri posta. Vina ni poznal nihče razen tistih, ki jih je k temu prisilila bolezen. [8] Obleke so imeli večinoma iz kamelje dlake, mehkejša oblačila so tam veljala za zločin. To je nujno še toliko bolj presenetljivo, ker so mnogi med njimi veljali za plemiče. Čeprav so bili vzgojeni povsem drugače, so se prisilili k tolikšni ponižnosti in potrpežljivosti. Pozneje sem videl, da so mnogi izmed njih postali škofje. [9] Katero mesto ali Cerkev si namreč ne bi želela škofa iz Martinovega samostana? (Str. 50–52)